

Nd.

444. Nefndarálit

um frumvarp til laga um sjerstakt læknishjerað í Hólshreppi í Norður-Ísafjarðarsýslu.

Frá öðrum minni hluta allsherjarnefndar.

Á þessu þingi eru komin fram frumvörp um stofnun 6 nýrra læknishjeraða. Fjögur af þessum frumvörpum eru fram komin í neðri deild. Þau fara fram á þá breytingu á læknaskipuninni, sem hjer segir:

1. Að Hólshreppur í Norður-Ísafjarðarsýslu sje gerður að sjerstöku læknishjeraði.
2. Að Hróarstungulæknishjeraði sje skift í tvö læknishjeruð.
3. Að myndað sje nýtt læknishjerað í Árnessýslu.
4. Að Ólafsfjörður í Eyjafjarðarsýslu sje gerður að sjerstöku læknishjeraði.

Öllum þeim frumvörpum, sem hjer eru talin, hefir verið vísað til allsherjarnefndar, og hafa þau verið rædd allitarlega í nefndinni.

Þar sem nefndin gat ekki orðið á eitt sátt um afgreiðslu þessara mála, en jeg hefi þá sjerstöðu í nefndinni, að jeg var einn á móti öllum frumvörpunum, þykir mjer hlýða að gera nokkra grein fyrir afstöðu minni til þessara mála.

Tvö af þessum frumvörpum, þau sem talin eru í 1. og 2. lið hjer að framan, lágu fyrir þinginu 1917.

Forlög þessara frumvarpa urðu þau, að þau voru bæði feld, eftir að leit að hafði verið álitis landlæknis um málin.

Þó var styrkur sá, sem íbúar Hólshrepps höfðu haft í fjárlögunum um nokkur ár til að leita sjer læknishjálpar, bækkauður úr 300 kr. upp í 500 kr. og jafnframt gert ráð fyrir því, að þar sem fastur aðstoðarlæknir væri í Ísafjarðarlæknishjeraði, og sæti við hlið hjeraðslæknisins á Ísafirði, þá yrði honum að sjálfsgöðu gert að skyldu að setjast að í Hólshreppi svo fljótt sem því yrði við komið.

Um Hróarstungulæknishjerað var það tekið fram, að bæta mætti nokkuð úr fyrir þeim, sem örðugast eiga með að ná í lækni á þessu svæði, með því að breyta takmörkum Hróarstunguhjeraðs og Fljótsdalshjeraðs þannig, að læknissetrið, sem nú er á Brekku í Fljótsdal, yrði fært sem næst Lagarfljótsbrúnni, og yrði þá aukið við Fljótsdalshjerað þeim hluta Hróarstunguhjeraðs, sem næst liggur, eftir því sem hagkvæmast þætti.

Á þennan hátt ættu þær sveitir Hróarstunguhjeraðs, er lengst liggja frá læknissetrinu í Borgarfirði, langt um hægra með að ná til læknisins í Fljótsdalshjeraði.

Og því var jafnframt beint til landsstjórnarinnar að athuga og undirbúa þetta mál.

Það geta allir verið sammála um það, að full nauðsyn sje á að bæta smátt og smátt sem mest úr þeim göllum, sem eru á læknaskipuninni, eftir því sem kringumstæður leyfa.

En erfiðleikar eru miklir á því að gera mönnum alstaðar svo auðvelt að ná til læknis sem ákjósanlegt væri.

Veldur því einkum strjálbygðin og það, hve ilt er yfirferðar, fjallvegir, vatnsföll og snjóþyngsli á vetrum.

Reynsla undanfarandi ára er sú, að læknar hafa alls ekki fengist í þau læknishjeruðin, sem fólksfæst eru.

Því er að engu bætt úr læknispörfinni með stofnun slíkra læknishjeraða.

Nú munu vera þrjú læknishjeruð læknislaus af því að enginn læknir fæst til að þjóna þeim.

Hjer má nú að sjálfsögðu nokkuð um kenna launakjörunum, þar sem í fámenninu er lítilla aukatekna von.

Nú má að visu ganga út frá því, að launakjörin verði bætt á þessu þingi, en samt sem áður er allhæpið, að læknar fáist í hjeruð, þar sem þeir geta ekki vænst nema mjög lítilla aukatekna.

Það virðist því full ástæða til að fara varlega í stofnun nýrra læknishjeraða.

Jafnframt þessu þarf að rannsaka það gaumgæfilega, hvort ekki sje hægt að ráða bót á verstu annmörkunum, með því að haga læknisbústöðunum haganlegar en nú er, eins og bent var á í sambandi við skiftinguna á Hróarstungulæknishjeraði á þinginu 1917 og drepið er á hjer að framan. Landlæknir taldi einmitt þá breytingu á læknisbústaðnum bestu úrlausnina á því máli.

Svo getur viðar staðið á, þó ekki sje hægt að segja það um allar þær breytingar, sem hjer ræðir um.

Það er engan veginn hægt að leggja að jöfnu ástæður þær, sem færðar eru fram fyrir stofnun umræddra læknishjeraða.

Það dylst ekki, að þörfin fyrir lækni í Hólshreppi sker allmjög úr, hvað aðstöðu snertir, en þó einkum fólksfjölda.

Þar er þörfin sjáanlega brýnust, bæði flest fólk og það einkum, að fólkið er flest samankomið á einum stað, en þar er æfinlega krankfeldara en þar sem bygðin er dreifðari.

Auk þess meiri hætta, ef upp koma sjúkdómar, sem mikil sýkingarhætta stafar af.

Þörfin fyrir lækni á þessum stað hefir líka best sýnt sig í því, að hrepps- búar hafa nú um nokkur ár haft lækni á vegum sínum.

Eins og áður er tekið fram, er fastur aðstoðarlæknir í Ísafjarðarlæknishjeraði. Jeg geng því út frá því sem sjálfsögðu, að þegar mannaskifti verða í því embætti, þá verði þeim lækni gert að skyldu að sitja í Bolungavík.

Það er ekki heldur óhugsandi, að hægt væri að komast að samkomulagi við þennan mann, um að hann flytji aðsetur sitt til Bolungavíkur; jeg veit ekki hvort það hefir verið reynt, en sennilega er ekki hægt að skylda hann til þess.

Með tilliti til þessarar sjálfsögðu breytingar, að aðstoðarlæknirinn seljist fyr eða síðar að í Bolungavík, get jeg þó ekki lagt til, að Hólshreppur verði gerður að sjerstöku læknishjeraði.

En þar sem þörfin fyrir það að hafa lækni á þessum stað er svo brýn, og áhugi hreppsúa á því að bæta úr þessari þörf svo mikill, sem best lýsir sjer í framkvæmdum þeirra í því efni, þá legg jeg til, að styrkurinn, sem hreppsúum

í Hólshreppi ásamt Bolungavíkurslunarstað er veittur í fjárlögunum til að leita sjer læknishjálpar, 500 kr. hvort árið, sje færður upp í 1500 kr. hvort árið, þar til framangreind breyting kemst á.

Alþingi, 21. ágúst 1919.

Pjetur Ottesen.